

Angelika M. Sing

Migawki edukacyjne z podróży do Indii

Nauczyciel i Szkoła 2 (50), 183-188

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Angelika M. SING

Studentka Uniwersytetu Warszawskiego

Migawki edukacyjne z podróży do Indii

Słowa kluczowe

Wielokulturowość edukacyjna, system edukacji, kontrasty.

Streszczenie

Migawki edukacyjne z podróży do Indii

Niełatwo jest przedstawić nawet wybrane problemy oświaty w Indiach. W niniejszym doniesieniu przedstawione zostały „migawki” z przeglądu problematyki edukacyjnej, a zwłaszcza skolaryzacji poszczególnych stanów. Problematyka obejmuje szkoły podstawowe, średnie i wyższe.

Key words

Educational multiculturalism, educational system, contrasts.

Summary

Educational stills from a trip to India

It is not an easy task to present even a couple of selected problems of the educational system in India. This release includes “stills” from an overview of the problematic of education – scholarization in particular – in the country’s selected states. The overview covers elementary and secondary-level schools as well as universities.

Wstęp

Indie to kraj kontrastów. Przemierzając je, w każdym ich zakamarku napotkać można różne skrajności, wobec których trudno jest pozostać obojętnym. I tak jak widoczne są ostre zróżnicowania na ulicach, tak też są one widoczne w instytucjach oświatowych. Pod względem liczby osób kształcących się Indie znajdują się na drugim miejscu w świecie, po Chinach. Około 32% stanowią dzieci poniżej 15. roku życia. Pomimo ogromnych zmian, jakie się już dokonały w ostatnich latach, statystyki z roku 2005 są zatrważające.

Mężczyźni przeciętnie kończą 2,9 lat szkoły, a kobiety jedynie 1,8¹. Jakość kształcenia jest bardzo zróżnicowana. Zależy ona nie tylko od tego, czy szkoła jest prywatna czy państwowa, ale również liczy się jej umiejscowienie na ma-

---

¹ G. R. Cheney, B. B. Ruzzi, K. Muralidharan, *A profile of the Indian Education System*, National Center on Education and Economy, 2006, s. 1.

pie Indii, np. w stanie Kerala jest 90% analfabetyzm, natomiast w Biharze jedynie 39%.

Indie, które podzielone są na 28 stanów, mają powierzchnię 3 287 263 km². Przykładowo tylko region Rajasthan ma powierzchnię 342 269 km² (dla porównania Polska ma jedynie 312 685 km²).

Populacja Indii przekracza dwa miliardy ludzi. 10% osób przyjmowanych przeciętnie każdego roku na studia to aż 9 milionów nowych studentów. Na 300 uniwersytetach i w 15 600 szkołach wyższych rokrocznie dyplom zdobywa 2,5 miliona studentów, wśród których jest np. 350 tys. inżynierów².

Początkowo edukacja była przeznaczona dla elit. Gdy w latach 1700–1947 Anglicy okupowali Indie, promowano jedynie zamożnych obywateli. Pomimo że obecnie do 14. roku życia istnieje obowiązek szkolny i do 9. klasy nauka jest bezpłatna (*Compulsory Education Act 2009*), na dalszych szczeblach edukacji przeważają dzieci wywodzące się z dobrze sytuowanych rodzin mieszkających przede wszystkim w miastach³. W Indiach funkcjonuje 15 języków administracyjnych i setki dialektów. *Hindi* jest językiem narodowym i pierwszym dla około 30% populacji. Należy podkreślić, że bardzo ważną rolę odgrywa także język angielski, gdyż aż 350 milionów Hindusów posługuje się angielskim⁴.

Poniższy przegląd sytuacji edukacyjnej w Indiach obejmuje okres, gdy zaszły już istotne zmiany w zakresie dostępności i powszechności elementarnej i wyższych szczebli szkolnych.

Dzisiaj szkół średnich jest aż szesnaście razy więcej niż np. w 2001 roku. W Indiach aktualnie jest około 600 tysięcy bezpłatnych szkół podstawowych, w których uczy się ok. 115 milionów dzieci. Zauważalna jest także tendencja wzrostowa, jeśli chodzi o liczbę szkół prywatnych.

Fot. 1. Dzieci z prywatnej szkoły Angel world public school

Źródło: zbiory własne.

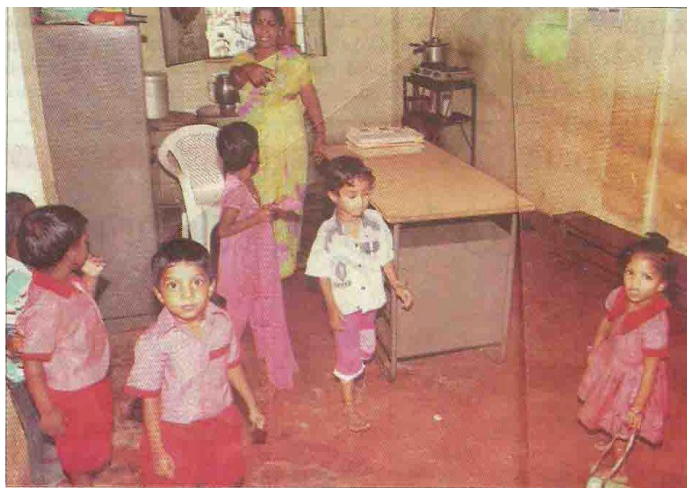
² K. Basu, *India's faltering education system*, http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/4793311.stm, 2006.

³ G. R. Cheney, B. B. Ruzzi, K. Muralidharan, *A profile...*, dz. cyt., s. 2.

⁴ D. Crystal, *Subcontinent raises its voices*, Yale Global Online, 2004.

Liczba szkół prywatnych stanowi jednak znikomy ułamek ogólnej liczby szkół w Indiach. Kraj boryka się m.in. z problemem zaopatrzenia szkół w odpowiednie środki higieny i bezpieczeństwa oraz z niską jakością kształcenia. Około 53% dzieci porzuca szkołę państwową po pięciu latach nauki, gdyż niewiele z niej wynoszą. Szkoły prywatne są zaś bardzo drogie. Te, które mają wykładowy język angielski, są placówkami o największym prestiżu. Uczęszczają do nich dzieci z wyższych klas. Odnotowuje się tendencję wzrostową, jeśli chodzi o tworzenie szkół prywatnych. Są to placówki mieszczące się często poza centrami miejskimi, mające gorsze warunki do nauki niż szkoły publiczne. W zamian oferują one uczniom naukę w mniejszych grupach oraz większą liczbę lepiej przygotowanych nauczycieli. Dzięki temu nauczyciele mogą więcej uwagi poświęcić podopiecznym. Regionalne społeczności są świadome zmian, jakie powinny się dokonać. W lokalnej gazecie „Herald” jeden z artykułów był zatytułowany *Aganwadi boryka się z brakiem najpotrzebniejszych rzeczy*. W szkole, której artykuł dotyczy, nie ma prądu, bieżącej wody, a nawet toalety, co więcej – szkoła jest pod patronatem ICDS (*Integrated Child Development Services*). O stanie warunków pracy uczniów i nauczycieli w tej szkole może świadczyć fakt, że pomieszczenie, w którym odbywa się nauka, służy również jako magazyn i kuchnia. Na fotografii poniżej można zauważyć, że w tym samym pomieszczeniu, w którym uczą się dzieci, ustawiono butlę z gazem do gotowania. Szkoła ta jest zlokalizowana parę metrów od publicznej placówki.

Fot. 2. Pomieszczenie lekcyjne w szkole prywatnej

Źródło: „Herald” 2011, 22.08.

Kolejnym problemem, z którym borykają się hinduskie miasta, są znaczne różnice w edukacji między dziewczętami i chłopcami. Wielodzietne rodziny często nie mają wystarczających środków finansowych, aby wszystkim dzieciom zapewnić dobre wykształcenie. W takich sytuacjach rodzice promują chłopców. Ze 100 dziewczynek przyjętych do szkoły w indyjskiej wiosce, 40 dojdzie do IV klasy, 18 do VIII, 9 do IX i tylko 1 do klasy XII! Mimo tego, iż

aż 89% rodziców uważa, że edukacja dziewczynek jest potrzebna, większość z nich nie może sobie pozwolić na ponoszenie kosztów w tym zakresie⁵.

W Indiach jest ponad 100 tysięcy szkół średnich, do których uczęszcza 30 milionów dzieci, jednak większość rodziców wybiera dla swoich podopiecznych szkoły prywatne. Nauka w szkołach średnich, zarówno państwowych, jak i prywatnych, jest odpłatna.

Indyjski system edukacji jest zbliżony do angielskiego, składa się z trzech etapów:

- szkoła podstawowa (6–11 lat),
- szkoła podstawowa poziom średni (11–14 lat),
- szkoła średnia (14–17 lat).

Program generalny dla całego kraju obejmuje przedmioty: dwa lub trzy języki (język macierzysty/hindi, angielski, czasami szkoły oferują języki dodatkowe, takie jak sanskryt, rosyjski, chiński, francuski, niemiecki, arabski, perski, hiszpański – 520 minut tygodniowo), matematykę (280 minut tygodniowo), przedmioty ścisłe (360 minut tygodniowo), plastykę (80 minut tygodniowo), przygotowanie zawodowe (120 minut tygodniowo) i praktyki zawodowe, naukę o społeczeństwie (360 minut tygodniowo), nauki o zdrowiu i wychowanie fizyczne (80 minut tygodniowo). Program nauczania może się różnić w zależności od regionu⁶, np. w Pundżabie większość szkół ma w planie hindi, pundżabi, angielski, historię Indii, matematykę, wychowanie fizyczne, historię polityczną Indii. Nauka odbywa się 6 dni w tygodniu.

Wyższe wykształcenie można zdobyć w Indiach na uniwersytetach lub w instytutach ustanowionych przez parlament (jest ich w Indiach 11), politechnikach i w szkołach, które mianują się uniwersytetami ze względu na długą tradycję nauczania, lub w instytutach rozwoju pracowniczego specjalizujących się w kształceniu w konkretnej dziedzinie⁷. Charakterystyczne jest, że 80% studentów uczy się w szkołach wyższych, które są połączone z uniwersytetami. Uniwersytety ustanawiają program dla szkół wyższych. Nauczyciele muszą przestrzegać wyznaczonych standardów nauczania i przeprowadzania egzaminów, ale jedynie 140 z nich ma status autonomiczny i możliwość przeprowadzania egzaminów uznawanych na terenie całego kraju. W 2003 roku istniało 272 uniwersytetów, 5 instytutów ustanowionych przez państwo, 11 instytutów wagi państwowej i 13 150 szkół wyższych w tym 1600 dla kobiet⁸.

---

⁵ G. R. Cheney, B. B. Ruzzi, K. Muralidharan, *A profile...*, dz. cyt., s. 4–6.

⁶ Tamże, s. 7.

⁷ Tamże, s. 20.

⁸ Tamże, s. 15.

Fot 3. Uczennica państwowej szkoły podstawowej

Źródło: zbiory własne.

Fot. 4. Uczniowie z Angel world public school w dniu obchodów Dnia Niepodległości

Źródło: zbiory własne.

Zakończenie

Indie to kraj wielokulturowy z bogatą tradycją, która ma znaczący wpływ również na rozwój oświaty. Ważnym czynnikiem, o istotnym znaczeniu dla zapewnienia właściwych warunków kształcenia i wychowania dzieci oraz młodzieży w Indiach, jest sytuacja społeczno-gospodarcza oraz demograficzna. Współczesne Indie borykają się z wieloma problemami w tym zakresie. Należy przypuszczać, że sytuacja ta nie ulegnie szybko poprawie. Wymaga ona bowiem nie tylko zmian w postrzeganiu wagi edukacji we współczesnym świecie, ale przede wszystkim olbrzymich nakładów finansowych, którymi Indie dzisiaj nie dysponują. Ciągłe wysoki wskaźnik analfabetów w populacji osób w wieku

szkolnym i produkcyjnym stanowi znaczący hamulec w rozwoju gospodarczym tego państwa.

Bibliografia

Basu K., *India's faltering education system*, http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/4793311.stm, 2006.

Cheney G. R., Ruzzi B. B., Muralidharan K. *A profile of the Indian Education System*, National Center on Education and Economy, 2006.

Crystal D., *Subcontinent raises its voices*, Yale Global Online, 2004.